

Nezletilé děti nemohou odpovídat za jednání svých rodičů

eFocus

Považuji za nešťastné, když mladiství vstupují do života dospělých zadlužení kvůli chybám svých rodičů. U poplatku za komunální odpad se provedly nezbytné změny právní úpravy, aby se v praxi postupně podařilo prosadit vyměrování nedoplatků rodičům, místo dětem. V nedávné době jsem však narazila na nový jev, který mi problematiku poplatku za komunální odpad opět připomněl. Společným jmenovatelem je selhání rodičů, dluh dětem ale nyní nevznikl ze zákona, nýbrž ze smlouvy.

Seznámila jsem se s případem nezletilého chlapce, který se v důsledku jednání své matky stal dlužníkem za mobilní služby. S matkou přitom nežije a od raného dětství je v pěstounské péči. Matka uzavřela smlouvu s mobilním operátorem na jeho jméno. Mobilní služby využívala, ale neplatila za ně. Chlapec nyní čelí exekuci a zatím se mu nepodařilo situaci zvrátit.

Problém je v tom, že v popsáném příběhu byl chlapec od počátku zneužit. Bohužel nemusí jít o žádnou výjimečnou situaci, ale zaužívanou praxi. V dalším případě se na mě totiž obrátila sociální pracovnice, která v rámci šetření v rodině zjistila, že matka uzavřela elektronickou formou smlouvu s mobilním operátorem jménem svého osmiletého syna. Již nyní matka dluží kolem 20 tisíc korun. Mobilní operátor matce sdělil, že dluh bude vymáhat po nezletilém v okamžiku, kdy dosáhne zletilosti.

Občanský zákoník nestanoví konkrétní věkovou hranici k právnímu jednání, hovoří o tom, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti. Je třeba zkoumat, zda důsledky právního jednání nenaruší sociální či majetkový status nezletilého. Dovedu si představit, že jednoduché smlouvy spočívající v koupi levnějšího telefonu a využití předplacených karet by zvládlo patnáctileté (a možná i mladší) dítě. Volání formou předplacených karet patří mezi jednoduché a obvykle bezpečné smlouvy. Neexistuje zde riziko zadlužení, protože je možné volat pouze do výše předplaceného kreditu.

Většina ostatních smluv v oblasti elektronických komunikací je však složitá a nepřehledná. Podmínky smluv spotřebitelé prakticky ovlivnit nemohou (smlouvy jsou formulářového charakteru). I zkušení spotřebitelé jsou mnohdy až při řešení konkrétního problému zaskočeni tím, co vlastně podepsali a jaká smluvní pokuta jim hrozí. Nemyslím si proto, že smlouva o poskytování služeb elektronických komunikací je běžnou záležitostí. Vzhledem k tomu, že zavazuje k opětovnému dlouhodobému plnění, je na místě si položit otázku, zda k uzavření takové smlouvy rodiče nepotřebují souhlas soudu (§ 898 odst. 2 písm. d/ občanského zákoníku). Kladně tuto otázku zodpovídá například komentář k občanskému zákoníku nakladatelství C. H. Beck.

O návrhu mobilního operátora na rozhodnutí sporu o peněžitě plnění rozhoduje Český telekomunikační úřad, který je odpovědný za dodržování všech aspektů práva na spravedlivý proces. Pokud úřad rozhoduje o výlučném dluhu nezletilého dítěte, nedovedu si představit, že by řízení

proběhlo bez jeho účasti, jestliže má dítě nést negativní dopady jednání svého rodiče (zákonného zástupce). Z procesního hlediska je proto na místě zapojení dítěte do řízení a úvaha úřadu o tom, zda je schopné před ním samostatně jednat. Řízení se v tomto případě zpravidla neobejde bez ustanovení kolizního opatrovníka z důvodu zřejmého střetu zájmů rodiče a dítěte (vhodné by bylo zapojení orgánu sociálně-právní ochrany dětí).

Český telekomunikační úřad musí pečlivě posoudit, na čí straně je právo a zda rozhodne ve prospěch mobilního operátora nebo nezletilého dítěte. V uvedených případech lze mít pochybnosti o tom, zda ze smluv, které matky uzavřely, mohl vůbec vzniknout dluh nezletilým chlapcům. Měli by být mobilní operátoři v obdobných sporech s dětmi úspěšní a mít šanci získat exekuční titul - rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu? Myslím si, že obecně je potřeba mít vždy na paměti, že děti nemohou být odpovědné za nepoctivé, nemravné a patrně i protiprávní jednání svých rodičů. Nepoctivé říkám proto, že nenacházím žádný rozumný důvod, proč by rodiče v běžných případech, kdy jejich děti nemají žádný vlastní majetek ani příjmy, měli vůbec uzavírat smlouvy jménem svých dětí. Od počátku je totiž jasné, že takto sjednané „závazky dítěte“ uhradí oni, ledaže by od počátku zamýšleli dluh neuhradit.

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.,
veřejná ochránkyně práv

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - červen 2015.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho

tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #14: Největší riziko bohatství? Když každý radí správně — ale nikdo neřídí celek](#)
- [Lukáš Vacek a Peter Perniš novými vedoucími advokáty Aegis Law](#)
- [endors staví advokacii na pozornosti již deset let. Výročí oslaví 10 událostmi pro klienty](#)
- [Mezinárodní advokátní kancelář bpv BRAUN PARTNERS slavila 20 let](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #13: Jak investují lidé, kteří chtějí majetek nejen vytvořit, ale i ochránit](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)